

לאורו

בעזרת ד'

גליון 61
ויגש, היתשע"ט

עיונים לאור תורתו של מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

על
הזוגיות

זוגיות ואהבה
הרב אורי שרקי

אורו לילדים

שני ענפים - עץ אחד
גי-א שלום אמיר

האחדות מול הפירוד באומה
הרב שלמה לוי

ביאור
ל"אורות
התחיה"

מפרטים - לערכים כלליים
אלדד פרי

ביאור
ל"אורות
הקודש"

ביאור
ל"מידות
הרא"ה"

סתרי תורה
הרב יצחק חי זאגא

בינו
שנות
דור דור"

הגאון ר' חיים סולובייצ'יק
ומרן הרב קוק זצ"ל
הרב ארי יצחק שבת

באור
צעיר

הקרב הקשה מכל

"מצא את מקור החיים שבקרבו, וש ממעל לך, שמסביבו,
את פארי הדרות החיים, שאתה שרוי בתוכם..."

(אורות הקודש א, טו)

אורי אלפים

שלום לכם חברים,

"בשעת ההפסקה, כך ספר אורי. "שחקנו במגרש, לפתע הגיע ילד אחד שרצה להצטרף. כלם ידעו שאותו ילד לא טוב במשחקי כדור, ולא רצו לצרף אותו למשחק. גם אני הצטרפתי לחברים, ואפילו קצת זלזלתי בו לעיני החברים".

"אורי, זה ממש לא יפה!" אמרה מורי בפליאה.

"נכון, מורי, על יד החברים שלי באמת לא דברתי יפה אבל אחר כך הצטערתי מאד שכן התנהגתי." הסביר אורי בבישנות. "בהפסקה הבאה ראיתי שהילד הזה הולך בשקט בצד המגרש, אזרתי אמוץ, וקראתי לו להצטרף אלינו".

אמא, שהקשיבה עד עכשו בשתיקה חיכה, ואמרה: "אורי אתה נפלא! אתה מזכיר לי את פרשת השבוע. והודה, שהציע למכור את יוסף, הצטער על מעשיו. בפרשתנו הוא אוזר אמוץ ויוצא להגנת בנימין שבכליו נמצא הגביע. אם צריך- אני אשאר כאן בכלא במקומו! הוא אומר ליוסף. צריך אמוץ רב כדי לדבר כך, ולמסר את עצמו תחת בנימין.

הרב קוק אומר שכלנו צריכים להיות אמיצים במצבים שונים בחיינו, ולנהג בדיוק כמוך, אורי."

"אמוץ החיים, מכרח הוא לכל יחיד, ובפרט למנהיג" (שמונה קבצים א, רנד).

שנזכה ללכת לאורו.

שלכם, אורי ומורי.

שיחה בשנים

אורי: את יודעת, מורי, אני מאד אוהב את השבת, ובמיוחד את האוכל שאמא מכינה.

מורי: גם אני אוהבת את השבת, וכבר מחכה שאוכל לעזור לאמא לבשל.

אתה יודע, אורי, גם הרב קוק אהב מאד את השבת, ונהג כמנהג חכמים לעזור בכל פעם בהכנות לשבת כמה שניתן, למרות עסוקיו הרבים. כך קרה שאפילו פעם אחת כשהגיע להתארח באכסניה לקראת שבת הוא נכנס למטבח כדי לעזור בהכנות.

אז מה אתה אומר, אורי, אתה בא לעזור בהכנות לשבת?

* מעובד מתוך הספר: "מלאכים כבני אדם" של הסופר שמחה רז

מחיי הרב

לפניכם צטוט מדברי הרב בגימטריה, פענחו אותו, בהצלחה!

- 1, 5, 2, 400 -
- 5, 2, 200, 10, 6, 400 -
- 90, 200, 10, 20, 5 -
- 30, 5, 10, 6, 400 -
- 8, 10, 5 -
- 2, 30, 2 -
- 5, 2, 50, 300, 40 -

(מידות הראי"ה אהבה, ה)

נשמח לשמוע מכם:
leoroletzeirim@gmail.com

שני ענפים - עץ אחד

(לפרשת ויגש)

גיא-שלום אמיר

חודש אחר שעלה הרב זצ"ל ארצה נפטר בנימין זאב הרצל. באיגרותיו כותב הרב לחותנו כי לא יכול היה לסרב לבקשה לבוא ולהספיד את הרצל, ועל כן הופיע והשמיע ברכים את **"המספד בירושלים"**.

בדבריו, מגדיר הרב את הרצל כחלק מתקופת 'משיח בן יוסף'. יש להבין מהו המאפיין אותו ומה היחס בינו לבין משיח בן דוד? והרב עונה:

"יוסף היה המשביר, ששלח אותו אלקים לפליטה גדולה להחיות עם רב, והחיה את יעקב ובניו בחיי החומר, לחם לפי הטף בעת שכל הארץ באו למצרים לשבור... ומכל מקום ידע כח קדושתו" (מאמרי הראיה, שם).

עוד בימי נערותו חולם יוסף על מלוכה ושלטון, חלומות אשר מגוללים את סיפור חייו מצרימה. בבית הכלא המצרי הופך יוסף לאדון האסירים. לאחר שיוצא מבור תחתיות עולה יוסף לגדולה, חולש על כל ארץ מצרים, ומושיע את בית אביו מהרעב הכבד שבארץ כנען, כמאמר הכתוב: **"יוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ"**. **בשל כך, במשיח בן יוסף "מתגלה התכונה של לאומיות ישראל"** (אורות ישראל 1, 1).

לעומתו מתאר הרב את אופיו של שבט יהודה: **"יהודה מיוחד לכח ישראל המיוחד, היתה יהודה לקדשו"**.

עניינו העיקרי של משיח בן דוד, זרעו של יהודה, הוא התיקון הרוחני צד הקדושה המיוחד לעם

התייחסות רחבה קיימת גם בדברי הגר"א ובפרט בספר **"קול התור"** המיוחס לתלמידיו, אמנם כאן נתמקד במשנת מרן הראי"ה זצ"ל בנושא זה.

בפתח שערי הפרשה נחשפים אנו לדין ודברים שמתנהל בין יהודה ליוסף. יהודה, נציג האחים, מתחנן על נפשו ועל נפש אחיו בפני יוסף, מושל מצרים וריבונה.

מדרש רבה לבראשית (פרשה צג) מבין ששיח זה בין האחים גונז בקרבו התנצחות עולמית בין שתי מלכויות:

"כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו (תהלים מח, ה) כי הנה המלכים - זה יהודה ויוסף. עברו יחדו - זה נתמלא עברה (כעס) על זה, וזה נתמלא עברה על זה".

מדברי המדרש הללו ניתן ללמוד כי יהודה ויוסף מנהיגים שתי מלכויות הנמצאות בהתנגחות חזיתית, התנצחות המגלה פער תהומי ועמוק ביניהן. מה פשרן של מלכויות אלו? ומדוע ניצבות הן במאבק תמידי?

בדברי חז"ל מוצאים אנו שני משיחים האופפים את "ימי הגאולה": **משיח בן דוד ומשיח בן יוסף**. באופן פשוט, יש להבין מדוע יש צורך בשני משיחים, כפי ששואל מרן הרב קוק זצ"ל:

שני משיחים

"וצריך להבין בכלל למה אנו צריכים לשני משיחים, והרי התכלית המכוון הוא שנשיא אחד יהיה לכולם, 'דוד עבדי נשיא להם לעולם'!" (מאמרי הראיה, עמ' 94).

בדברים הבאים נשתדל לעמוד בע"ה על יסוד הדברים, ולבאר קמעא את היחס בין שני המשיחים.

1. ענינם של שני המשיחים התבאר בספרי הסוד והקבלה,

הגיליון מוקדש לע"נ

ר' אברהם בן פריחה ז"ל • ר' יוסף בן תמו ז"ל • ר' יעיש בן אסתר ז"ל • ר' אברהם בן לאה ז"ל

המאבקים הפנימיים שבין ירבעם לרחבעם גרמו לפירוד חריף בין הכוחות והתפצלות המלכות האחת לשתי מלכויות שונות: מלכות ישראל ומלכות יהודה. ירבעם, מלך ישראל, מזרעו של יוסף הצדיק, חטא והחטיא את ישראל בכוחו החומרי. רחבעם, מלך יהודה, לא הצליח לשמר את הכוח הרוחני האדיר של מלכות יהודה ולכן "כָּשַׁל גַּם יְהוּדָה עִמָּם" (הושע ה, ה). מטרתו של פירוד זה נועדה לברר ולבנות כל כח בפני עצמו בצורה איתנה, למען יוכלו להתאחד שנית באופן שלם יותר.

בתחילת הדברים הובאו דברי המדרש המתארים את ה"כעס" המצוי בין יהודה ליוסף. על פי דברינו אלו, כעס זה מבטא את הפער הטבעי שקיים בין מלכות יהודה למלכות יוסף, שתי מלכויות אשר מסמלות את המתח הבעור בין הקודש והחול, הרוח והחומר.

הפטרות הפרשה, הלקוחה מנבואת יחזקאל, מרוממת אותנו למבט האלוקי בו מתברר שהקדושה "שרי בפירודא וסיים בחיבורא" (זוהר ח"ב, צהו וכן באורות הקודש ב, עמ' תמ-תמא). במבט העליון הפירודים המופיעים במציאות מיועדים להתחבר בחזרה ולכן עתידיים לבוא ימים בהם ישוכו יהודה ויוסף להתאחד למגמה אחת:

"דְּבַר אֱלֹהִים כֹּה אָמַר ד' אֱלוֹקִים הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת עַץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרְיוֹ וְנִתְתִּי אוֹתָם עֲלֵיוֹ אֶת עַץ יְהוּדָה וְעִשְׂתִּים לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיַדִּי"
(יחזקאל לו, ט)

ישראל. את הפסוק: **"וְאֵת יְהוּדָה שֶׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֵת לְפָנָיו גִּשְׁנָה"** (בראשית מז, כח) מבאר רש"י (על פי חז"ל) **"לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה"**. מכאן שמשיח בן דוד נדרש להציב יעדים רוחניים ולקבוע את הקודש כמרכז החיים.

בהתאם לרוח זו, כותב הרב הנזיר זצ"ל בהקדמתו לאורות הקודש:

"זאת היא המגמה היסודית של נשמת ישראל, שהחיים החברתיים שלהם היא דוגמא של מעלה, מלכות בית דוד היא דוגמת מלכות שמים העליונה, במילוי המלכותי, בהתכוננות כסא ד' על מכונו, על כסא דוד ועל ממלכתו" (מבוא ג, ט).

אם כן, לפי תפיסת הרב, הצורך בשני משיחים הינו שלב זמני. במבט העליון הבחירה במלכות בית דוד אמורה הייתה לכלול בקרבה את שני הכוחות המנוגדים. בימי מלכות דוד ושלמה, עוד הצליח אידאל זה לפעם בקרב האומה. תקופת מלכות שלמה מתוארת על פי הרב בצורה מרוממת:

"לעד לא ישכח מזכרונה אותו תור הזהב שבפריחת ימי שלמה, בבנין הבית הראשון" (אורות, עמ' קו).

התפוררות מלכות בית דוד

אולם לאחר תקופה זו, החלה מלכות בית דוד להתפורר:

"ולולא שגרמו עוונות, וישראל מאסו במלכות בית דוד עד שנחלקה האומה...היה הכל מאוחד בכח אחד על ידי עץ יהודה שהיה כולל גם כן כחו של יוסף".

המשך מאמר הרב שלמה לוי מעמ' 5

הקדוש הישראלי מעיד על אחדותו יתברך שמו".

ובלשונו של מרן הרב זצ"ל:

אֵין קִץ לְרַעוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהַרוּחָנִיּוֹת שֶׁל הַתְּפֻרָּדוֹת הָאֵמָּה לְחֻלְקִים, אֶף-עַל-פִּי שֶׁפְּרִיד גָּמוּר, כִּהְעוֹלָה עַל לֵב הַמְּנַתְחִים בְּאַכְזָרִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר הוּא וְהִיָּה לֹא יְהִיָּה. זֹאת הִיא מִמֶּשׁ מַחֲשֶׁבֶה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה כְּלָלִית, שֶׁהֵנְנוּ בְּטוּחִים עֲלֶיהָ שֶׁלֹּא תִתְקַים, "אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים: נִהְיָ כְּגוֹיִם כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲרָצוֹת לְשֶׁרֶת עֵץ וְאֲבָן, חֵי אֲנִי נֹאֵם ד' אֱלֹהִים אִם לֹא בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעוֹ נְטוּיָה וּבְחִמָּה שְׁפוּכָה אֲמַלּוֹךְ עֲלֵיכֶם!", וְכָכָל מַחֲשֶׁבֶה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה הִיא מַחְרִיבָה וּמְדַאֲבָה - אֶפְלוּ כִּשְׁלֹא בָּהּ וְלֹא תְּבוּא לִידֵי מַעֲשֶׂה.

אינה תפיסה של 'אמא' אמיתית. ההיפרדות היא היסוד של עבודה זרה, וכך כותב הרב דוד טעביל זצ"ל מגדולי תלמידי ר' חיים מוולוז'ין:

"כמו שהעובד עבודה זרה כופר באחדותו יתברך שמו, ומשתף לו דבר אחר ככה לעומת זה עוון המחלוקת ופירוד הלבבות בין אנשי האומה הישראלית. הוא עצם הכפירה כמו כן באחדותו יתברך שמו. כי שורש אחדותו יתברך שמו, מחייב שיהיו כלליות העם הקדוש הישראלי מתאחדים יחד באהבה ואחוה ורעות אגודים יחד צמודים מבלי שום פירוד והתחלקות, יותר מהתאחדות הגוף האחד המחובר מאיברים רבים כי אחדות העם

האחדות מול הפירוד באומה

משנה כ, אורות התחיה

הרב שלמה לוי

מנופי הארץ: צפת

לְהַדְחֹת, הַיָּא הַטּוֹעֵנֶת: "גְּזֵרוּ", וּבְהַתְמַרְמְרָה מִבְּלֻטָּה
הַיָּא אֶת אֲמַתַּת הַטִּינָא שְׂבֻלָּב שֶׁהִיא חֲשָׁה בְּעֲצָמָה,
שְׂכַל עֵינֵיהָ הוּא רַק "גַּם לִי גַם לָךְ לֹא יִהְיֶה, - גְּזֵרוּ!",
וְהָאִם הִרְחַמְנִיָּה, אִם הָאֲמָת, אֲמַרְת: "תְּנֻ לָּהּ אֶת
הַיְלֹוד הַחִי, וְהַמָּת לֹא תִמְיָתְהוּ", וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ צוֹנַחַת:
"תְּנֻ לָּהּ אֶת הַיְלֹוד הַחִי, הַיָּא אֲמוּנִי!"

משפט שלמה אודות שתי הנשים הללו הוא פלאי ומיוחד, הדרמה המתחוללת בבית הדין היא מיוחדת ואף קיצונית. הטענה של התובעת אודות שבנה הוחלף בכך מת, בעוד שבנה החי מונח בחיכה של הנתבעת. מתערר ומאבד מאמינותו מעצם התגובה של האם השניה "וְתֹאמַר הָאִשָּׁה הָאֲחֵרֶת לֹא כִי, בְּנֵי הַחִי וּבְנֵי הַמֵּת". וטענתה מתבררת מהמשך המשפט "וְתֹאמַר בִּי אֲדֹנָי תְּנֻ-לָּהּ אֶת-הַיְלֹוד הַחִי, וְהַמָּת אֶל-תְּמִיָּתְהוּ; וְזֹאת אֲמַרְת, גַּם-לִי גַם-לָךְ לֹא יִהְיֶה-גְּזֵרוּ". הרחמים הטבעיים של האם על בנה, מובילים אותה להחלטה, לתת את הילד לתובעת ובלבד שיחיה. בעוד שהתובעת עונה מנגד "גַּם-לִי גַם-לָךְ לֹא יִהְיֶה-גְּזֵרוּ".

המורכבות בהנהגת האומה

מִן הַרְבַּ זַ"ל לֹקַח אֶת מִשְׁפַּט שְׁלֹמֹה, וּמְשַׁלֵּךְ אוֹתוֹ עַל הַמּוֹרְכָבוֹת שֶׁל הַנְּהַגַת הָאוּמָה הַיִּשְׂרָאֵלִית. הַאִשָּׁה שֶׁמִּסְכִּימָה לְגַזֹּר וּלְחַתוֹךְ אֶת הַיֶּלֶד, הַיָּא אִינָה הָאִם הָאֲמִיתִית. כִּךְ הָרַעִיּוֹן לְחַתוֹךְ אֶת הָאוּמָה וּלְגַזֹּר אוֹתָהּ לְחֻלְקִים,

בימי מחלוקת ופירוד הדעות, נחלקות שתי כיתות על דרכי הנהגת האומה.

מצד האחד - קיים רצון השמירה על אחדות האומה, ומן הצד השני - ישנו רצון להיפרדות למחנות ומתעוררת תופעת הפלגנות.

סוגיא זו העסיקה אותנו מאז ומעולם, ואנו שבים עליה - פעם נוספת בשיבת האומה לארצה ואל חבל נחלתה.

שלום האומה ואחדות העם אינה שאלה פרקטית טכנית, זו שאלה של 'השראת השכינה' בישראל. האומה בכללותה נקראת 'שכינה' לכן היא הקשר האלוקי העליון שהוא יסוד כל יהדותנו - הוא יסוד התורה כולה.

מקורה של האחדות היא ב'סגולת כלל ישראל' הגנוזה בכל אחד ואחד. גם כאשר האדם פורק עול תורה ומצוות, הסגולה האלוהית אינה פוסקת ממנו. הכל מתחיל מהתוכן הסגולי, מן ההבנה שהשלום אינו עניין של סובלנות, או תועלת מעשית וכדומה, השלום בישראל הוא קודש הקודשים של האומה "כלי מחזיק ברכה לישראל".

בתארו את "משפט שלמה" כמובא בספר מלכים א (פרק ג) כותב מִן הַרְבַּ זַ"ל כִּי:

אֵלֶּה הַכְּתוּבֹת יַחְדָּו הֵנֵן בְּזֶה בְּמִדְרַגַּת שְׁתֵּים נָשִׁים זֹנוֹת שֶׁבָּאוּ אֶל שְׁלֹמֹה: הַדְּבָר "הַבִּיאוּ חֵרֶב" נִסְיוֹן הוּא מִחֻכְמַת אֱלֹהִים שֶׁבְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל: אוֹתָהּ הָרְאוּיָה

ביאור
ל"אורות הקודש"

מפרטים - לערכים כלליים

מערכת חכמת הקודש,
אורות הקודש, פרק לח

אלדד פרי

מסביר מרן הרב זצ"ל:

"צריך האדם להתעשר בפרטים תחלה, כדי שיוכל לתן לרוחו חופש והרוחה לסקירות כלליות, שזהו כל עונג רוח האדם, השואף להרחבת הנהר של הבינה העליונה.

אחר שבא למדרגה הוגנת של רכישת פרטים, אז הולך הרוח ויוצר לו ערכים כלליים, שהם הולכים ומתנשאים מעל כל הפרטים. וכשהם משתלמים בצביונם, מרחפים הערכים של הבינה העליונה על הפרטים הרבים, כיונה זו שמרחפת על קנה, להוציא מן הכח אל הפועל את החיים והאור הגנוז בכל פרט ופרט, ע"י תבונה חודרת, השואבת מהבינה העליונה, ומענקת עושר לפרטים הרבים, בהמון שינויי גווניהם.

אז מגיע תור הגדלות לאדם, שתובע ממנו שלא תהייה פעולותיו מצות אנשים מלומדה, אלא שכל פעולה וכל הרגל, כל עבודה וכל מצוה, כל רגש וכל רעיון, כל תורה וכל תפלה, תהיה מוארה באור הגנוז, באור הכללי, הגנוז בנשמה העליונה, לפני הופעת פעולתם".

ידועה המשנה באבות (פרק ה, משנה כא):

"הוא היה אומר, בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לתלמוד".

התנא יהודה בן תימא מציב לאדם אבני דרך ללימוד התורה, שיש בהם כדי לבנות מבנה רוחני נכון ובריא. משום מה, באמצע העלייה, בגיל חמש עשרה, כשהגיע האדם ללימוד התלמוד (כשתנא מדבר על תלמוד, אין הוא

סדר הלימוד

החל מן הפרקים הראשונים של 'אורות הקודש' אנו רואים 'תפיסת עולם' של מרן הרב זצ"ל שמקורה אצל רבותינו המקובלים, לפיה הכל מאוחד במקורו. לא קיים דבר הסותר דבר אחר. הכל הוא רק נקודת מבט חלקית, שאיננה מתארת את המציאות לאמיתתה, אלא את התופעה בעולם הזה. ככל שאנו עולים במעלה הרוחניות, הרי שהדברים הופכים לאחד, ועל כן, כל סתירה בפרטים איננה אלא מעין אשליה אופטית, תפיסה חלקית של מציאות שלמה.

המאציל העליון מאיר לנו מעולמות גבוהים ועליונים באור זך ומצוחצח וככל שאנו יורדים במורדות הרוח, אנו פוגשים ריבוי שתפקידו להסתיר את המקור המאוחד של כל המציאות. הדבר הולך ויורד, הולך ומתרבה עד עולמנו זה השפל, בו אנו מוצאים מציאות מורכבת המאפשרת להאמין בהשם יתברך עד מסירת הנפש על קידוש שמו ומן הצד האחר, מאפשרת לכפור במקור חיותנו, במקור האור.

הנטייה הטבעית של האדם להגיע הישר אל העיקר. בשל כך, יבקש האדם ללמוד מיד את הכלליות, את חכמת האמת.

אם כן, מדוע מחנכת אותנו היהדות ללמוד באופן מדוקדק, מוקפד ומושקע את תורת הנגלה, את הפרטים ואת פרטי הפרטים שנים רבות, בטרם יבוא האדם ללמוד אודות הכלליות, כמופיע בחכמת הקבלה?

ודברים אלו נאמרו על "הקטן" שבתלמידי הלל הזקן...

ומה ידע גדול תלמידי, רבי יונתן בן עוזיאל?! את העתיד ואת מועד תיקון העולם! ככתוב בגמרא:

"תרגום של נביאים - יונתן בן עוזיאל אמרו מפי חגי זכריה ומלאכי, ונזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. יצתה בת קול ואמרה: מי הוא זה שגילה סתריי לבני אדם? עמד יונתן בן עוזיאל על רגליו ואמר: אני הוא שגלית סתריך לבני אדם; גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי, ולא לכבוד בית אבא, אלא לכבודך עשיתי שלא ירבו מחלוקת בישראל. ועוד ביקש לגלות תרגום של כתובים, יצתה בת קול ואמרה לו: דייך! מאי טעמא - משום דאית ביה קץ משיח" (מגילה, דף ג, א).

אם כך? מתי לומדים את כל אלה? את 'שיחת הדקלים' ואת 'שיחת מלאכי השרת', את 'שיחת השדים' ואת העתיד?

מדוע יהודה בן תימא עוצר בתלמוד ועבר לתאר את חיי האדם? אין עצה כיצד להמשיך משם?

הפרטים המלמדים על הכלל

זו בדיוק תשובתו של מרן הרב בפרק המדובר הזה:

בעל המסעדה הטוב ביותר הוא זה שיודע למלצר, להדיח כלים, לבשל את כל המנות, לקנות את כל הפרודוקטים, לנהל את החשבונות, לנהל את התזרים, לשלוט בתאורה, הרצוייה, במוסיקת הרקע ובמזוג האוויר ועוד. התמונה הכוללת של כל אלה מביאה לניהול מסעדה וככל שאדם יהיה בקיא יותר בפרטים הקטנים (גם אם אינו יודע לבצע אותם בעצמו), הרי שיוכל להפיק את המירב מניהול המסעדה.

כך בנוי העולם כולו!

חכמת הקודש מכילה את כל השורשים של המציאות. הדרך להגיע אליה איננה לימודה

מדבר על גמרא, שכן התנאים קדמו לאמוראים, מחברי הגמרא. המדובר הוא בשימוש תלמידי חכמים ודרישת טעמי המשנה) עובר יהודה בן תימא לדבר על אבני דרך אחרות, שאינן לימוד תורה:

"בן שמונה עשרה לחופה, בן עשרים לרדוף, בן שלשים לכח, בן ארבעים לבניה"...

ראו למשל את דברי רש"י על אלה:

"בן עשרים לרדוף - אחר מזונותיו. לאחר שלמד מקרא משנה וגמרא ונשא אשה והוליד בנים, צריך הוא לחזור ולבקש אחר מזונות. פירוש אחר, בן עשרים לרדוף אותו מן השמים ולהענישו על מעשיו, שאין ב"ד של מעלה מענישין פחות מבן עשרים".

"בן שלשים לכח - שהלויים היו מקימים את המשכן ומפרקין וטוענין את העגלות ונושאים בכתף מבן שלשים שנה ומעלה":

"בן ארבעים לבניה - שלאחר ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר אמר להם משה (דברים כט, ג) 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה'"

ומה בדבר לימוד הסוד?

ונשאלת השאלה: מה בדבר לימוד הסוד? ומה עם לימודים נוספים מעבר לאלה המפורטים במשנה שאותם יש ללמוד עד גיל חמש עשרה? האם תלמוד הוא הרובד הגבוה ביותר אליו מגיע האדם ובו עליו לעסוק כל חייו?

ברור הדבר שאיננו כך - שהרי ישנם מעשה בראשית ומעשה מרכבה!?

ולא רק זו, הרי יש עוד הרבה חכמות שיש בחכמת האמת:

"אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזרות שוות, תקופות וגימטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסין משלות שועלים דבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן הויות דאביי ורבא" (סוכה, דף כח, א)

ובתלמוד, ולאחר ימיו של יהודה בן תימא התוספה גם ספרות ההלכה.

מי שילמד את כל אלה, יתחיל להבין את הרוח הכללית בתוך נשמתו. משם, דרכו היא אישית. כשישלוט אדם במקרא ובמשנה, בגמרא ובהלכה (ואין צורך להכיר הכל בעל פה) **תכון אותו נשמתו לאותם מקומות החושפים בפניו את חכמת האמת.**

ההתקדמות היא אינדיבידואלית. כל אחד ושורש נשמתו. אך ההגעה למוכנות - היא אוניברסלית. לכולם יש את אותה 'דרך הישר' אשר בתוך נשמתם דרכה יוכלו להכיר את הפרטים המוליכים אל הכלליות.

באופן ישיר. אין דרך ללמוד את חכמת הקודש כמקצוע. אם יבוא אדם שלא ניהל עסק מעודו ובנוסף לא ביקר במסעדה ואנו נמנה אותו למנהל המסעדה, מוטב אז 'שנסגור את העסק מראש'!

כך, להבדיל וכמובן במכפלה של אלפי אלפים בעניין חכמת הקודש. יש צורך להכיר את מה שאמרה חכמת הקודש על הפרטים הקטנים והגדולים שאנו פוגשים בעולם. לחכמת הקודש יש יחס אל כל הפרטים. מהרהורי הלב ועד הדיבור של האדם. מהתנהגותו עם חבריו, אשתו והוריו ועד התנהגותו בשעת עשיית צרכיו. היחס הזה מפורט במקרא, במשנה

מסיבות סיבוב ואוהש

ב'בית הרב'

- סדנאות מגוונות
- תאטרון בובות
- לימוד משותף
- הצגה
- יצירות
- סדנאות להורים

לפרטים והרשמה

צלצלו: 02-623-2560

דואר

זוגיות ואהבה

הרב אורי שרקי

מהתפיסה הנוצרית בדורות האחרונים הביא למתירנות מינית, ולתסבוכת נוספת. ואולם תורת ישראל רואה בזוגיות קדושה, מימוש של צלם אלוהים שבאדם, עד כדי כך שהזהר אומר: "באתרא דלית תמן שימושא, לית תמן שכינתא". כלומר במקום שבו אין תשמיש, אין זוגיות, אין שם שכינה. זו תפיסה הפוכה לחלוטין מזו של התיאולוגיה הנוצרית.

הנוצרים הביאו ראייה לעמדתם מספר בראשית. בפרק ג נאמר:

"וַיִּגְרַשׁ אֱת הָאָדָם וַיִּשְׁלַח מִקֶּדֶם לְגֵן עֵדֶן אֶת הַפְּרִימִים וְאֵת לֶהֱטֵה הַחֶרֶב הַמַּתְּהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרֹךְ עֵץ הַחַיִּים" (ג, כד). ומייד ממשיך הכתוב: **"וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ" (שם ד, א).**

בעקבות החטא גורש האדם מגן עדן והופיעה הזוגיות, ומכאן הסיקה הנצרות שלא תיתכן זוגיות בלי חטא; שעצם הזוגיות היא חטא.

נשים לב לכתוב: "והאדם ידע את חוה אשתו". יש כאן היפוך תחבירי. לפי התחביר המקראי התקני היה אמור להיכתב 'יידע האדם את חוה אשתו'. שלא כמו בעברית המדוברת של ימינו, במקרא הפועל בא בדרך כלל לפני שם העצם. הנשוא מופיע לפני הנושא, כמו למשל במשפט: "בראשית ברא אלוהים". זו הצורה התקנית של התחביר בעברית העתיקה.

לרש"י יש שיטה עקבית שעל ידה הוא מפרש את ההיפוך התחבירי לאורך כל המקרא. בכל מקום שבלשון עבר הנושא קודם לנשוא, הכוונה היא לעבר מושלם' לפעולה שנשלמה לפני נקודת זמן מסוימת בעבר.¹ לפיכך כוונת הפסוק היא שהאדם

הזוגיות, על כל המשתמע ממנה, מעסיקה את האנושות מראשית ההיסטוריה ועד לימינו אנו. במהלך הדורות נכתבו אין ספור רומנים, מחזות, שירים, תיאוריות ומחקרים על מערכת היחסים בין הגבר לאישה. הרבה דיו נשפך, והרבה מחשבה הושקעה בניסיון להבין את אותה מערכת מורכבת, מופלאה ורבת הפנים. בעידן המודרני נכרכו סביב מושג הזוגיות לא מעט תפיסות מוטעות, דבר המצריך בירור יסודי ומעמיק יותר בנושא.

בין יצירות לאהבה

נפתח בנקודה שעל פי רוב אינה ברורה, והיא ההבדל העצום שבין שני מושגים מנוגדים לחלוטין, הנוטים להיות מזוהים זה עם זה: אהבה ויצרים. אמנם ניתן לכלול יצרים באהבה ולהפך, אבל קודם לכן יש לברר מהי נקודת המוצא, מה ההבדל המהותי ביניהם.

האהבה מניעה את האדם לפעול למען הזולת, ואילו היצרים דוחפים אותו להשתמש בזולת למען עצמו. האהבה היא פתיחות האדם אל מה שמחוצה לו; היא דורשת מהאדם אחריות ותובעת ממנו לפתוח את המרחב של חייו אל אישיות אחרת, בעוד היצריות גורמת לאדם בסופו של דבר לחיות בינו לבין עצמו. האדם פונה אל עצמו בלבד, מה שמסב לו תחושה של בדידות גמורה בעולם הזה. כדורנו יש קושי גדול לאהוב. האדם חושש מהעולם שמחוצה לו. החוץ מאיים עליו, וכתוצאה מכך גם תופעת "הרווקות" נמשכת בימינו זמן רב.

זוגיות - חטא או קדושה?

אם לא די בכך, המורשה הנוצרית-אירופאית, הרואה בזוגיות חטא, סיבכה אף יותר את הדברים. השחרור

1. כפי שבשפה האנגלית יש שימוש בשני זמנים כלפי שתי

הילד הקטן הוא חמוד מטבעו. קל לחבב אותו מסיבה פשוטה: יש לו רק יצר אחד: יצר הרע. כל עוד יש לילד רק יצר הרע, אי אפשר לתבוע ממנו דבר; הוא בא לקבל, וזה מה שמצופה ממנו. מה שאין כן לגבי האדם הבוגר: ברגע שעומדות בפניו שתי אפשרויות - לקבל או לתת - הוא יכול לבחור אם להיות רשע או צדיק.

חוה - 'אם כל חי'

האדם ביסודו הוא רצון. בעל הסולם, הרב יהודה לייב אשלג, מגדולי המקובלים של המאה ה-20, מונה ארבע עמדות אפשריות מבחינת רצונו של האדם, המייצגות גם שלבים שונים בחייו. לפי בעל הסולם, אפשר שהאדם יהיה רשע - מי שרוצה לקבל על מנת לקבל; צבוע - מי שרוצה לתת על מנת לקבל; משוגע - זה שרוצה לתת על מנת לתת; או צדיק - אדם שרוצה לקבל על מנת לתת.

לפי העמדה האחרונה, זו של הצדיק, יוצא שהרצון לקבל הופך להיות כל כולו נתינה, ובכך נפתרת הסתירה הפנימית בנפש האדם - הרע' שיש בעובדה שהוא נולד כדי לקבל, עובר תיקון.

נעמיק בדבר: האלוהים ביחס לאדם הוא מי שנותן, והאדם הוא כל כולו מקבל: האדם, מעצם היותו נברא, הפוך מהאלוהים. כאשר האדם מקבל על מנת לתת, הוא מצדיק את דין שמים שעשהו מקבל - עתה הוא מאושר. כך חשה חוה לאחר שילדה את קין: "וַתֵּאֱמֶר: קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה' (בראשית ד, א). זו הצהרה של שמחה - חוה הפכה להיות שותפה למעשה בראשית. עד ללידה היא חיה מכוח הקבלה, ואילו עתה היא חיה מכוח הנתינה. זו עדות לכך שנושא התולדות, הוספת החיים בעולם הזה, הוא אנטייתזה גמורה לנצרות.

'לבשר אחד'

נאמר בבראשית:

"עַל-כֵּן יִעֲזֹב אִישׁ אֶת-אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (פרק ב, כד)

כיצד הם נהיים לבשר אחד? אם על ידי זה שהאיש דבק באשתו, הרי זה עדיין לא בשר אחד. לכן אומר רש"י, שכוננת הכתוב לולד, זה בשר

כבר ידע את אשתו עוד קודם לכן; עוד לפני הגירוש כבר היה זיווג, היריון ולידה, ורק לאחר מכן - "ויגרש את האדם". בכך רצה רש"י לדחות את הקריאה הנוצרית הרואה בזוגיות חטא.

יצר הטוב ויצר הרע

נרחיב את היריעה: יש באדם שני יצרים - יצר הטוב ויצר הרע. מתי הם נכנסים באדם? על כך יש בתלמוד (סנהדרין דף צא, ב) דיון בין רבי ואנטונינוס: יצר הרע, מאימתי שולט באדם? רבי אומר: "משעת יצירה", כלומר ברגע שעברו ארבעים יום מן ההפריה יצר הרע כבר נכנס בעובר. עונה לו אנטונינוס: "אם כך, מבעט באימו ויוצא! אלא משעת יציאה". בניגוד לרבי, אנטונינוס סובר כי ברגע שהתינוק יוצא אל אוויר העולם, רק אז נכנס בו יצר הרע.

אנו רואים שיש אופטימיות בדברי אנטונינוס. לדידו האדם מלכתחילה הוא טוב, בדומה לשיטתו של רוסו, והמפגש עם הקיום הוא שמביא את היצר הרע. ואכן, התלמוד מספר שרבי יהודה הנשיא קיבל את דעתו של אנטונינוס: "דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו, שנאמר: לפתח חטאת רובץ".

ומתי נכנס באדם יצר הטוב? אומר הזוהר: בגיל שלוש עשרה בבנים ושתיים עשרה בבנות. לפי זה, במשך שנות הילדות האדם נשלט ע"י יצר הרע, ורק עם הגיעו לבגרות נכנס בו יצר הטוב. מהו אותו יצר הטוב? - יצר המין.

נבאר את הדברים: בשנות הילדות האדם מטבעו הוא אגואיסט; הוא מקבל את החיים ונהנה מהם, מבלי להיות ער במיוחד לעולם החיצון. אבל מרגע הגיעו לבגרות, בהופכו לנער - הוא ער לעולם הסובב אותו, הוא יכול לתת חיים - וזהו יצר הטוב. מכאן ואילך מתחולל מאבק באדם כיצד להשתמש ביצר הטוב. הוא יכול להשתמש בו למען הטוב, כדי לתת חיים לזולתו. ובאותה מידה הוא יכול להשתמש בו למען עצמו - להמשיך את תקופת הילדות בסיוע היצר הטוב וע"י זה להפוך אותו ליצר הרע.

פעולות שהתרחשו בעבר בזמן שונה: Past Perfect (עבר מושלם) נקודת זמן ראשונה ו-Past Simple (עבר פשוט) נקודת זמן מאוחרת יותר.

סתרי תורה

מידת האמונה, פיסקה לא

הרב יצחק חי זאגא

במקום אחר, כותב הרב על הקשר בין זריחת אור השכינה ללימוד הקבלה

ומזרחת היא את זריחתה העליונה, על פי אותה המידה של רוח הקדושה, הממלאת חיים ונעם עליון את לבב קדושי הרעיון ועמוקי המחשבה הישראלית' (אורות, ארץ ישראל א).

ועוד כותב מרן הרב זצ"ל:

וכשהאורה מתגברת בנשמה בראשי האומה, בבחירי הבנים, בגדולי הכישרון, הולך הזרם ומשפיע, החיים הגדולים מתחילים שוטפים, מתגלים בחוגים הרוחניים והחמריים, בספרות, בחברה, בתולדה ובמזג, בנעימות הנפשות וברחבת הלבב. זוהר עליון מתחיל פורש זיו עננו והוד כבודו, ושם ד' הגדול הולך ומתראה עוד על עמו. הסגולה הגנוזה מתבצצת ועולה נגד כל שוטניה וכופריה... (אורות התחיה פיסקה סה)

וכן במקום נוסף:

ספר הזוהר, הפורץ נתיבות חדשות, משים במדבר דרך, מסלה בערבה, הוא וכל תבואתו מוכן הוא לפתח פתחי גאולה, "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון מן גלותא ברחמי" (אורות התחיה פיסקה נז).

מהבלתי נתפס לנתפס

הכרח הוא... להיות עסוק בארחות השכל היותר גנוז, שבו עולים למעלה מכל הגדרה, ומתמלאה היא הנשמה חיים מלאים בדעת וכשרון.

חכמת הקבלה עוסקת בהתגלות האלוקים, במדרגות שמעל להשגתנו השכלית הגבולית. אך

השכל הגנוז

הכרח הוא כדי לשוב לבצרון של האמונה, שתשוב ותחיה בתוך כל נשמה, להיות עסוק בארחות השכל היותר גנוז.

מרן הרב קורא:

לטהר את הלבבות, ולהעסיק את המוחות במחשבות נאצלות, שמקורן ברזי תורה, נעשה כדור האחרון הכרח גמור לקיום היהדות. וירידה זו בעצמה, שהביאה את הכרח ההשתמשות באמצעי נשגב זה, היא היא העלייה (אורות הקודש א, חכמת הקודש עמ' קכב).

בדורנו, אי אפשר לגדל יהודים מאמינים בלי לימוד אמונה מעמיק. תופעת החילוניות שהופיעה בסמוך לשיבת ישראל לארצו, הכריחה את העם כולו, להתעלות לעמקות אמונית ארץ ישראלית. וכך הפכה הירידה החילונית - שארעה כתוצאה מאי הסתפקות באמונה הגלותית - דווקא לגורם להתעלות גדולה.

בדברים שצוטטו לעיל מדבר הרב, על 'מחשבות נאצלות שמקורן ברזי תורה', לא ברזי תורה ממש. אך כאן תחת הכותרת 'מידת האמונה', מדבר הרב על לימוד של רזי תורה ממש, לראויים לכך. להשבת האמונה לבצרון, יש הכרח, הן בלימוד אמונה לכלל, והן בלימוד רזי תורה למעמיקים. העיסוק של לומדי הקבלה הראויים, בארחות השכל היותר גנוז, שבעצמותו עומד מעל לכל תפיסה מוגבלת, והוא אשר ישיב את גילוי אור השכינה, אור האמונה, לחיות בתוך הנשמות כולן.

קטן וכהה מאור הצפון, שהנשמה שוקקת לו ואומרת לו: "אלהים"... שכל אלה אינם כי אם הזרחות ניצוציות ממה שלמעלה מהגדרה... הסברות להגיע על ידן למקור האמונה.. בגדר "איברין דמלכא", ויש מהם בגדר "לבושין דמלכא" (זרעונים פרק ה).

לאמור: גם כשאנו עוסקים בלימוד אמונה, עלינו לדעת, שכל לימודנו אינו אלא הארה מהאמונה, העומדת למעלה מכל הערכים המושגים שלנו, ומאירה ומבססת את ערכינו כולם, על ידי אורה שבא מן האינסוף הבלתי נתפס.

האמונה, היא מקור הדעת הישראלית, והכשרון הישראלי, שכל העולם כולו, כל כך מתפעל ממנו. מהבלתי נתפס, מאיר האור אל הנתפס.

קום רבי שמעון

ועל ידי מעמיקים כאלה מתמלא העולם אורה וטל של תחיה, מעורר נרדמים ומחיה מתים.

בהקדמה לתיקוני זוהר, קורא אליהו הנביא לרשב"י:

'קום רבי שמעון ויתחדשון מילין על ידך, דהא רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על ידך...'. הזוהר מתאר שם: 'קם רבי שמעון פתח ואמר.. עילאין שמעו, אינון דמיכין דחברון ורעיא מהימנא אתערו משנתכון, הקיצו ורננו שוכני עפר...'.
לכאורה יש לשאול, מה הקשר בין חידוש רזי תורה, להתעוררות הנרדמים? עונה ומסביר מרן הרב כי על ידי המעמיקים המקובלים, מתמלא העולם אורה של תורה וטל של תחיה, והוא המעורר נרדמים, מעורר את כח האבות ואת כח משה רבינו בעם ישראל הרדום.

אורה של תורה בנגלה ובנסתר, מחיה את המתים, כדברי ר' פנחס בן יאיר: 'אמר רבי פנחס בן יאיר: תורה מביאה לידי זהירות... רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים'. (מסכת עבודה זרה דף כ, ב) בכריו הם בבחינת 'מתחיל בתורה ומסתיים בתחיית המתים'.

'...ובתורת ד' יהגה... - וכשיהיה לו כן ישפיע עליו ד' רוח ממרום קדשו... וכשיהיה לו זה, יגיע לידי תחיית המתים.. כי הרשעים בחייהם נקראים מתים, והוא יחזירם בתשובה ויחיה אותם, כי יהיו דבריו נשמעים אליהם...' (שו"ת מהרש"ד, אורח חיים סימן ז)

עדיין נשאלת השאלה: איך אפשר ללמוד חכמה שאין לנו בה השגה? יתירה מכך, אם בחכמה זו 'עולים למעלה מכל הגדרה', כיצד מתמלאת הנשמה חיים מלאים בדעת וכשרון, שהם ענינים מוגדרים השייכים לעולמנו הגבולי?!

על כך עונה ומתייחס מרן הרב בצ"ל כי:

יקרים וקדושים הם לנו לבושי הציורים, מוכרחים הם לנו, ולכל בעלי גבול במבטיהם הרוחניים ביחוד. אבל תמיד בעת שאנו באים לחיים מדעיים, אסור לנו לזוז מהנקודה העליונה, שרק מהבלתי נתפס אור מתפלש בהנתפס, במהלך האצילות, מאור אין סוף (אורות הקודש א, חכמת הקודש עמ' סד)

והסבר הדברים: בלימוד קבלה, לומדים מושגים מוגדרים, שאינם אלא לבושים של האמת האינסופית הבלתי ניתנת להגדרה. לבושי ציורים שכליים אלו, הכרחיים לנו כבני אדם, כדי שנוכל בכלל לדבר על הבלתי נתפס. אם כך, מדוע בכלל לעסוק במה שבאמת איננו תופסים? לשאלה זו הרב בצ"ל עונה וגם מזהיר את לומדי הקבלה, כי יש לזכור, שרק מהבלתי נתפס יורד ומתפשט האור בנתפס. השתלשלות האור מהאינסוף אל עולמנו הסופי, מקבלת חיזוק גדול ורוב שפע, על ידי לומדי הקבלה, העוסקים במושגים שהם כעין לבושים לאור הבלתי נתפס. מתוך העיסוק בלימוד זה, מתעורר האור ויורד ומאיר לעולם המושגים הגבולי שלנו. מתמלאה הנשמה בחיים מלאים דעת וכשרון ברוכים. וכדברי הרב, 'מהבלתי נתפס, אור מתפלש בהנתפס'.

אך לא רק באשר ללימודי הקבלה נכון הדבר, אלא כל לימודי האמונה, אינם אלא קצוות חוטים, המגיעים להשגתנו, שעל ידם אנו זוכים להתחבר אל מה שלמעלה מכל הגדרה, אל מה שאת מהותו העצמית, לעולם לא נוכל להשיג בשכלנו הגבולי.

דברים אלו מנסח הרב בצ"ל במאמר מקיף בשם 'זרעונים' וכך הוא כותב:

עיקר האמונה היא בגדולת שלמות אין סוף. שכל מה שנכנס בתוך הלב הרי זה ניצוץ בטל לגמרי לגבי מה שראוי להיות משוער, ומה שראוי להיות משוער אינו עולה כלל בסוג של ביטול לגבי מה שהוא באמת...

גם כל השמות והכנויים... אינם נותנים כי אם ניצוץ

הגאון ר' חיים סולובייצ'יק ('בריסקר') ומרן הרב קוק זצ"ל

הרב ארי יצחק שבט

הזה, והודו נשמתו הקדושה והמאירה בזוהר עליון, וחלילה לבטא אפילו בטוי כל-שהוא של עמום כלפי המאור הגדול והקדוש הזה שהאיר לנו נתיבות עולם במכמני התורה והזכרת היהדות..."

עדות נוספת מעניינת מצאנו גם אצל ר' אפרים טייטלבוים, חבר לחדר של הרב זצ"ל בשיבת וואלוז'ין, המובאים בספרו של הרמ"צ נריה זצ"ל "טל הראייה" (עמ' 10) הכותב:

"גם מצד הגר"ח [סולובייצ'יק], הייתה חיבה יתירה נודעת ל'גריבאי' [הרב קוק מהעיירה גריבה], כידוע היה ר' חיים משתף בחורים מעולים בהכנת ה'שיעור' שלו. הללו היו מקשים ומפרקים והדברים היו מתלבנים ומתבררים. והיה ר' חיים שמח לשותף במיוחד את ה'גריבאי', כיון שנוסף על יושר הבנתו היה ידוע כבקי גדול, והיה מפנה תשומת לבו של הגאון המעמיק, למקורות נוספים שיש בהם לבנות ולסתור."

הרב עצמו אף הוא השיב לרמ"צ נריה זצ"ל בענווה רבה פעם בצהרי יום שישי ואמר:

"הייתי נכנס אל ר' חיים, ונושא ונותן עמו בהלכה, גם לפני השיעור שלו וגם אחרי השיעור. אולם הייתי מושפע מהגאון ר' ראוב'ה ז"ל מדווינסק שאמר לי: "כל סברא שבעולם היא חשודה, היא צריכה להיות מפורשת (בש"ס ובראשונים) או כמעט מפורשת" (שיחות הראי"ה, עמ' עא).

ראוי להזכיר כי הרצי"ה זצ"ל מסר שברשימה אוטוביוגרפית קצרה שכתב הרב בהיותו ביפו, ציין "שהתבשם גם מדרך לימודו של רח"ס מתוך

מרן הרב קוק זצ"ל הרגיש כידוע קירבה מיוחדת לנצי"ב מוואלוז'ין, ואף אימץ את שיטתו בלימוד (מאמרי הראיה, עמ' 126-123).

אכן, הרב ש"ב שולמן מקורבו של הרב פרסם ברשימותיו, אודות קשריו האישיים של הרב גם עם הרב חיים סולובייצ'יק מבריסק, מעביר השיעורים האגדי בוואלוז'ין, שנודע בשיטתו החדשנית. ראוי להדגיש כי הדברים נכתבו עוד בחיי הרב (!), עובדה המעניקה להם יותר אותנטיות ולגיטימיות מאשר 'דברי אגדה' המתפרסמים אחרי פטירתם של 'הגדולים'.

בכתב העת 'היסוד' בעריכת ר' ישראל חבס ב'ב' בשבט תרצ"ד (שנה ג, יב) נתפרסמה רשימה פרי עטו של רש"ב שולמן, תחת הכותרת "חכמים הזהרו בדבריהם!" וראוי לצטט ממנה כדלקמן:

"... בשנות תרמ"ד- מ"ה בימי בחרותו של רבנו מרן הגר[א]"י קוק שליט"א, אשר תקופת לימודו כשלמד בשיבת וואלוז'ין, שהגאון מוהר"ח זצ"ל הגיד שם את שיעוריו הנפלאים לפני בני הישיבה, והיה דרכו בקודש להתעסק מקודם בהכנת השיעור עם רבנו יבדל"ח (ההדגש אינו במקור, א.ש.). וכן אחרי גמר השיעור היה רבנו נכנס לפעמים לביתו עם עוד יחידי סגולה אחרים מבחורי הישיבה והיו מתווכחים מסביב לפרטים היסודיים של תוכני השיעורים, וכדרכה של תורה היו לפעמים חילופי דעות והשקפות שונות עולות מתוך המו"מ בהלכה.

אבל כל אלה השנויים שבמהלך המחשבות לא פעלו לגרוע ח"ו אפילו כחוט השערה מהרגשת הערצה ויראת הכבוד העליונה כלפי גדול-העולם

וכינה אותו ה"פרומער-בחור מגריבא", אולי משום שלא קיצר את זקנו, ותלה "שויתי" עם שם השם על המנורה שלפני שלחנו בביהמ"ד (ר"נ קמינצקי, The Making of a Godol, מהד' ירושלים תשס"ב, עמ' 1087).

להדגשה מיוחדת יש להבהיר כי הרב זצ"ל לא נמנע מלהשיב נגד החוברת "אור לישרים" (גנזי הראיה, עמ' 82-78), בה הופיעו דברי הרח"ס נגד הציונות, ואמנם מפני כבודו מבלי להזכיר שמו... דברי הרב שמואל ברוך ורנר זצ"ל, חתנו של הגרי"מ חרל"פ זצ"ל אשר זכר את הרב היטב מצעירותו בירושלים, מתאימים לסיכום וכך אמר:

"[הרב] ראה את עצמו כממשיך דרך הנצי"ב... [אך] הוא גם קיבל הרבה מר' חיים סולוביצ'יק מוולוז'ינין!" (בראיון עם הרב י' רודיק עבור 'המרכז התיעודי' בשנת תש"נ).

משא ומתן בהלכה, שהיה קשור בשיעורי הגר"ח ז"ל בישיבה" (טל ראה, עמ' סח). כך גם מסר לי הגה"ר יעקב אריאל שליט"א, שהרציה סיפר על כך שהרח"ס היה מכין את שיעוריו עם התלמידים הצעירים הרב ברוך בער [ליבוביץ], הרב איסר זלמן מלצר, והרב קוק (יערב שיחי, עמ' 51).

החיבה וההערכה מקרוב של רח"ס כלפי הרב מתבטאות גם באגרותיו אליו, שעל אף היותו רבו, ומבוגר ממנו, מכנה אותו ר' חיים: **"הרב הגאון המפורסם"** וחותם **"כברכת מוקירו..."** (אגרת מט' במרשוון תרס"ט, אגרות לראיה, ס' מה, תיק ב'ז במרכז התיעודי),

וכן מאגרת ששלח, יחד עם החפץ-חיים (שם, ס' לה), **"כבוד הרב הגאון המפורסם, סיני ועוקר הרים, צדיק בדרכיו..."**. מעניין כי אודות צדקותו של מרן הרב זצ"ל מצאנו שהרח"ס, חשש מעט (אפשר עקב שיטתו האנליטית ה"קרה") מהנהגות החסידות המופלגת בגיל צעיר,

המשך מאמר הרב אורי שרקי מעמ' 10

כיצד הגיעו אנשי סדום לרעיון הזה? לפי המסופר בפרשת לך לך, סדום הייתה עשירה עד מאוד ולא היה חסר בה דבר - **"כי כלה משקה לפני שחת ה' את סדום ואת עמנה כגן ד' פארץ מצרים"** (שם יג, י). מכאן נולד הרעיון שיכולה להיות חברה אידיאלית, שהעולם יכול להיות מושלם, ואכן כך היה בסדום - אבל לא מחוץ לגבולותיה. עובדה זו לא מנעה מאנשי סדום לנכס את הרעיון לצרכיהם ולהתנתק משאר העולם.

אותו רעיון נעלה, שעומד ביסוד הרעיון המשיחי, הפך למציאות של זוועה, לקלקול במקום לברכה. עם זאת, בסדום נולד הרעיון המשיחי, כפי שאמרו חז"ל (ב"ר פמ"א) על דוד המלך, מייסד השושלת המשיחית, ששורש מציאותו תחילתו בסדום. במהפכת סדום נאמר: **"וכמו השחר עלה ויאצו המלאכים בלוט"** (בראשית יט, טו). "שחר", כלומר איילת השחר, שזו הגאולה (ירושלמי ברכות א, א).

אחד. הילד עשוי משניהם, אהבתם נושאת פרי; "זהו לבשר אחד" על מנת להביא תולדות- זהו אקט של המשכת החיים על ידי האהבה.

מתוך כך מובן היחס השלילי של היהדות לכל אהבה שבאופן מהותי אינה יכולה להיות פורייה, כמו ההומוסקסואליות, שהיא ביטוי לאגואיזם, להעדפת הדומה על פני השונה. לא בכדי היא הופיעה בעיר סדום, במקום בו חל איסור על פי חוק לתת צדקה.

כיצד ייתכן שחברה מחוקקת בדיניה איסור לתת צדקה? וכי יש נזק בכך שפלוגי חפץ לתרום מכספו לזולת? אלא שחברה אגואיסטית אינה יכולה להכיר בערך של האהבה בכל היקפה, באופן המחייב לגמול חסד עם הזולת, וממילא גם לא באהבה שעשויה להוליד. אהבה כזו מבחינתם היא שלילית במהותה.

על הגבורה
(חלק ג)

מסיח
את דעתנו
מהמאבק החשוב

יותר, המאבק הפנימי. אנו נוטים לזלזל, ולומר: "מה כבר קרה אם לא התאפקתי פה ושם..."

"אלא גבורה... בכבוש שהאדם כובש את עצמו גוברת הנשמה שמכבש את הגוף ואת תאוותיו"

לפני הגבורה הפיזית - חייבת לבוא גבורה פנימית. כי אותו גיבור שלוכד עיר שלימה לבדו, ומרים משקולות כבדות - הפך לגיבור רק לאחר שהתגבר על העצלות והפחד שבלבו ובנה משמעת עצמית גבוהה.

ישנו משפט שהמורים רגילים לומר למאחרים: "אם היה טיול שנתי לא היית מאחר".

אם לא נהיה גיבורים מבפנים - נצטרך תמריצים חיצוניים כמו פרסים, כבוד או כסף כדי להתגבר על מכשולים בחיים, ובסוף יגמרו הטיולים השנתיים...

לקרבות הפנימיים אין קהל, והם נראים קטנים ושוליים, אבל אם נהיה גיבורים גם שם - במידות טובות, איפוק וגבורה פנימית - נמצא את עצמנו גיבורים גם בחוץ. כאלה שלא עושים בשביל פרסים, אלא בשביל מה שנכון וטוב, ואולי גם נקום לפני השעון המעורר...

מוזמנים לשאול ולהגיב בכל עניין.
omerymh@gmail.com עומר דוידוביץ

באור צעיר

בראי"ה ובהתבוננות פנימית

הקדמה הקשה מכל

"אזור ישראל בגבורה".

גבורה מיוחדת היא גבורתם של ישראל, גבורה המצטיינת לא בכיבושים שמכבשים את אחרים... אלא גבורה שבעיקרה היא קשורה בכיבוש שהאדם כובש את עצמו, גבורת הנשמה... שמכבש את הגוף... ואת תאוותיו (עולת ראייה א' עמ' עה).

ישנו סיפור המסופר עוד מפיו של רבינו בחיי. וכך מסופר: יחידת גיבורים חזרו מקרב קשה וגדול, והיו עסוקים באסיפת השלל. פגש אותם חסיד אחד, ואמר להם: אל תנוחו עדין. חזרתם מהמלחמה הקטנה, היו מוכנים למלחמה הגדולה! בעוד הם מושיטים יד לחרבותיהם ומצפים לכשורת צבא אויב, שאלוה: איזו מלחמה? והוא ענה - מלחמת היצר. אולי הוא קצת איכזב אותם.

"גבורתם של ישראל, גבורה המצטיינת לא בכיבושים שמכבשים את אחרים"

לפעמים יותר קל לנו "לכבוש את העולם", להצליח חברתית, בלימודים ובהדרכה, גם כמדינה קל יותר לבנות פה אימפריה כלכלית וצבאית - אבל קשה לכבוש ולנצח בתוכנו, "במגרש הביתי". להתאפק כשצריך, ולהיות בעלי משמעת עצמית גבוהה.

לפעמים תיקי החינוך והפנים קשים יותר מתיק הביטחון... דוקא הרצון לנצח במאבקים שבחוץ

אורחים לשבת

פרופ' אברהם שטיינברג חתן פרס ישראל
ניירולוג-ילדים ועורך "המיקרופדיה
התלמודית"

מרבית מגדולי ישראל "התמחו" בשטח מסויים בתורה: הלכה ואגדה, נסתר ונגלה, פסיקה ופלפול, פרשנות ודרשנות וכו'

מין הרב זצ"ל הוא עבורי דמות מופת של גדול ועצום באותה מידה בהלכה ובאגדה, בנגלה ובנסתר, בדרשנות ובפרשנות, במחשבת ישראל, בפילוסופיה יהודית ובקבלה.

יחיד ומיוחד בכתיבה פוריה ללא תקדים בכל שטחי התורה. זהו האדם היהודי השלם.

חידה ?

- בקריאת השם פעמיים - סימן לחיבה ולהערכה.
- בתורה - שלוש פעמים 'קריאה כפולה' לאנשים.
- ובעקידה - קריאה כפולה להר, שהוא ה"כיניו למרן"...

פתרון החידה הקודמת:

- הכהן האחד הוא מלכיצדק: "כהן לא-ל עליון",
- השני הוא פוטיפרע: "כהן און".
- בספרי הרב: "משפט כהן" - "עזרת כהן" - דעת כהן.

שים את העסק במרכז

PERI NETWORKING

פרויקט ששם את המשרד שלך בלב העסקים

החל מ-
₪ 129,000

7% תשואה מובטחת

מחפשים משרד במיקום מרכזי? פרויקט המשרדים PERI NETWORKING, שם אתכם בלב העסקים החדש של ישראל ומקרב אתכם לכל מה שאתם צריכים. הפרויקט נמצא בסמוך לצירי תנועה מרכזיים וצירי הרכבת הקלה. במסגרת הפרויקט היצע משרדים החל מ-14 מ"ר.

*5066

PERI NETWORKING
SUCCEED TOGETHER

על ביצועים
משרד קבוצת

בכפוף לתקנון החברה

'בית הרב' | חזאת לראי'ה (ע"ר)

רח' הרב קוק 9 ירושלים 9131002. טל' 02-623-2560

www.beit-harav.org.il

beitharavkook@gmail.com

אורות אברהם
מוסיפים אור

רח' גולדה מאיר 7, קומה 1, בית עליאש. נס ציונה

טלפון 052-388-3322 www.orotavraham.com

timor@eldadperi.co.il

יוצא לאור ע"י 'אורות אברהם' בשיתוף ישיבת ההסדר והגרעין התורני ראשון לציון ו'בית הרב' ירושלים ת"ו

עריכה: הרב יוחנן פריד | עימוד ועיצוב: סטודיו דראור

מדור הילדים ואור צעיר: כתיבה ועריכה: הרב עומר דוידוביץ' ואביטל לוי, איוור: רננה אנסבכר. ייעוץ פדגוגי - ד"ר רונאל עטייה (אורות ישראל)